

Oponentský posudek na bakalářskou práci **Veroniky Krškové, Sociálně-kulturní napětí na Loučeni v poslední třetině 19. století** (Konflikty vyplývající z aktivity Josefa Schulze v místní Čtenářské besedě, Praha 2018, vedoucí práce doc. PhDr. Magdaléna Pokorná, 55 s. rkp.

Cíl práce:

Cílem práce je analýza spolkového života české venkovské společnosti v daném období na příkladu „velké vesnice“ či spíše městyse (žilo zde přes 1000 obyvatel) na příkladu středočeské Loučeně a zařazení zdejších „událostí“ do širšího dobového sociokulturního kontextu.

Charakteristika práce:

Jedná se o dobře vystavěné dílo, jehož centrální bod tvoří popsání a vyhodnocení „adamitské“ kauzy místního čtenářského spolku. Dílo je pramenně ukotvené v ego dokumentech, farních kronikách, dobovém tisku a v aktového materiálu místní samosprávy a nakonec i okresního a krajského soudu. „Hrátky“ kolem této kauzy, které provozoval místní farář, židovský předseda spolku a pražské a regionální noviny tvoří úžasný kolorit dobových předsudků, záští, motivací, ale také dávají nahlédnout do postupující národní, politické a koneckonců i kulturní emancipace středočeské venkovské společnosti. Na pozadí banální a úmyslně instrumentalizované kauzy se pak odehrává argumentačně intelektuální souboj nejen mezi katolickým farářem a židovským předsedou Čtenářské besedy, ale i mezi (Skrejšovského) Brouskem a (Grégrovými) Národními listy. Soudní dohra této banální kauzy celou scénu nasvěcuje tak, že umožňuje významně generalizovat, respektive pronášet obecnější soudy o duchovním stavu tehdejší české venkovské společnosti.

Metoda zpracování:

V této bakalářské práci jde v první řadě o interpretaci dobových duchovních a politických proudů. Výpovědi současníků, vyostřované právě nastalou kauzou, jsou vhodným instrumentariem k odhalování těchto postojů a jejich možného kombinování, například ve formuli farář-katolictví-konzervatismus-antisemitismus či předseda spolku-liberalismus (či spíše volnomyšlenkářství)-mladočešství-židovství. Rovněž je možné na základě této banální kauzy definovat sociální role a politická spojení či nepřátelství na českém venkově, respektive dát do socioprofesionálního a politického protikladu příslušníky venkovského obyvatelstva: farář versus učitel, farář versus nekatolík či starosta-staročech versus předseda

spolku - mladočech apod. Důležitou roli při zaujímání pozic v těchto půtkách hrály v Loučni i informace, které byly letními hosty přiváženy z Prahy. Ukazuje se také, že nejdůležitější roli hrál na českém venkově spor farář (zde katecheta) versus učitel. Na tomto protikladu by bylo možno i vysvětlit rozchod mezi duchovními a českým národním hnutím v druhé polovině 19. století.

Závěrečné shrnutí:

Práci vřele doporučuji k obhajobě pro její nespornou odbornou kvalitu, zvláště pro fundovanou analýzu „mladočeské adamské kauzy“, dále pro její dobré pramenné ukotvení a v neposlední řadě i pro její výbornou stylisticko-jazykovou úroveň.

V Praze 13. 6. 2018

Prof. PhDr. Milan Hlavačka, CSc.